

МЕТОДИ І ПРИЙОМИ ФОРМУВАННЯ СТИЛІСТИЧНИХ УМІНЬ В УЧНІВ 3-4 КЛАСІВ

У статті розглядається актуальна проблема сучасної лінгводидактики – формування стилістичних умінь як важливої складової культури мовлення молодших школярів. Пропонуються ефективні методи і прийоми стилістичної роботи на уроках української мови в 3-4 класах.

Ключові слова: культура мовлення, стилістичні вміння, методи і прийоми навчання, молодші школярі.

Формування стилістичних умінь в учнів початкових класів є одним із актуальних і перспективних напрямів сучасної лінгводидактики. Ознайомлення молодших школярів зі стилістичним багатством рідної мови, закономірностями функціонування мовних одиниць у текстах різних типів і стилів, практичне засвоєння виразально-зображувальних засобів мови сприяють виробленню в учнів комунікативних умінь і навичок, підвищують рівень їхньої мовленнєвої культури. Цілком очевидно, що успішність процесу формування стилістичних умінь у молодших школярів значною мірою залежить від розуміння вчителем сутності понять "методи" і "прийоми" навчання, їх класифікаційних структур, раціонального добору та застосування на уроках мови й розвитку мовлення.

Мета статті – розглянути методи і прийоми формування стилістичних умінь в учнів 3-4 класів у процесі роботи над текстами різних типів.

Зіставлення різних підходів до розуміння науковцями сутності понять "знання", "уміння", "навички" дало змогу визнати найбільш прийнятною для нашого дослідження таку послідовність формування стилістичних умінь в учнів: *мовні знання* → *первинні вміння* (елементарні дії) → *навички* (дії, що виконуються автоматично) → *вторинні вміння* (комплексні мовленнєві дії, в основі яких – навички). Такий підхід дає підстави стверджувати, що важливою особливістю ефективного формування стилістичних умінь в учнів 3-4 класів є забезпечення поетапності в роботі: від елементарних знань зі стилістики до формування первинних умінь, переведення їх у навички і на цій основі – до формування вторинних умінь у процесі власної мовленнєвої діяльності. Під час добору методів і прийомів навчання необхідно враховувати цілі й етап роботи, зміст і складність навчального матеріалу, рівень загального і мовленнєвого розвитку учнів.

Дотримуючись поглядів Т. Чижової, **стилістичні вміння** розглядаємо як особливу групу мовленнєвих умінь, такі інтелектуальні дії, в основу яких покладено аналіз умов і шляхів вибору мовних засобів залежно від призначення та цілей комунікації [12, с. 50]. До *первинних стилістичних умінь* відносимо ті, які формуються паралельно з вивченням основних розділів програми, сприяють розвитку в учнів стилістичної зірності: уміння помічати стилістичні засоби мови, співвідносити їх зі сферою вживання, обґрунтовувати доцільність використання; розрізняти, аналізувати, редагувати тексти різних типів і стилів; до *вторинних умінь* – уміння створювати власні висловлювання певного типу і стилю мовлення.

Аналіз досліджень, присвячених проблемі методів і прийомів навчання (Алексюка А., Бабанського Ю., Біляєва О., Лернера І., Савченко О., Скаткіна М., Плиско К., Хорошківської О. та ін.), дав змогу зробити висновок, що як у дидактиці, так і в методиці рідної мови й досі не існує єдиної загальноприйнятої класифікації методів навчання. Їх групування здійснюється вченими за різними критеріями (джерело знань, рівень пізнавальної діяльності, спосіб взаємодії вчителя й учнів на уроці тощо). Більшість науковців (Вашуленко М., Караман С., Рожило Л. [3-5] та ін.) розглядають **методи навчання** як способи упорядкованої взаємопов'язаної діяльності вчителя й учнів, спрямовані на розв'язання навчально-виховних завдань [4, с. 7]; під **прийомами** розуміють окремі пізнавальні акти, елементи певного методу, засоби його реалізації [5, с. 111].

Огляд лінгводидактичної літератури ([1; 2; 5-7; 9; 12] та ін.) засвідчив, що у процесі роботи з формування стилістичних умінь в учнів 3-4 класів доцільним є застосування *спеціальних методів і прийомів роботи над текстом*. Вони, як зазначає М. Пентилюк [6; 7], становлять основу роботи зі стилістики і найактивніше сприяють виробленню в учнів навичок стилістичної грамотності. До них учена відносить спостереження над мовою, стилістичний експеримент, редагування, стилістичне конструювання, стилістичний аналіз. Дослідниця підкреслює, що інші методи і прийоми такі, як слово вчителя, евристична бесіда, робота з підручником, – у системі роботи зі стилістики застосовуються "частково, побіжно і тільки у зв'язку зі спеціальними методами і прийомами [6, с. 91]".

Т. Чижова [12] пропонує дві групи методів формування стилістичних умінь: 1) методи навчання стилістичним ресурсам мови (повідомлення стилістичних відомостей, стилістичний аналіз, бесіда, самостійна робота учнів); 2) методи навчання стилістично диференційованого мовлення (стилістичний аналіз тексту або його фрагменту, конструювання текстів у певному стилі, їх удосконалення).

С. Іконников [2] також розрізняє дві групи методів стилістичної роботи в школі: 1) методи, з якими пов'язані вправи аналітичного характеру (різні види стилістичного аналізу); 2) методи, з якими пов'язані

синтетичні, творчі вправи (редагування, стилістичне конструювання речень, перефразування, перекази-мініатюри зі стилістичним завданням, написання стилістичних етюдів і творів).

Дотримуючись поглядів М. Пентиліук [6; 7], Л. Сугейко [9] виокремлює такі методи навчання стилів у початкових і 5 класах: спостереження над текстами наукового, художнього і розмовного стилів, їх розрізнення, зіставлення, стилістичний експеримент, редагування, конструювання, стилістичний аналіз.

Найбільш прийнятною для нашого дослідження вважаємо класифікацію методів, запропоновану в працях В. Бадер [1], О. Хорошковської [11]. Спираючись на класифікацію методів навчання російської мови як другої (автор – М. Успенський [10]), учені пропонують методи, що забезпечують формування як лінгвістичної компетенції, так і мовленнєвих умінь та навичок учнів: 1) *методи здобування теоретичних знань з мови* (пізнавальні, або теоретичні); 2) *методи формування мовленнєвих умінь і навичок* (тренувальні, або практичні); 3) *методи перевірки знань і вмінь* (контрольно-перевірні). З огляду на мету і завдання нашого дослідження до *пізнавальних методів* ми віднесли пояснювально-ілюстративний, частково проблемний методи; до *тренувальних* – репродуктивний, оперативний, комунікативний; до *контрольно-перевірних* – контрольно-оперативний і контрольно-комунікативний методи. Серед *спеціальних методів і прийомів роботи* було дібрано такі: спостереження над мовними засобами й ознаками текстів різних типів і стилів, елементарний стилістичний аналіз, порівняння, стилістичний експеримент, конструювання й переконструювання, продукування і редагування текстів. Розглянемо детальніше застосування зазначених методів і прийомів у процесі роботи з формування стилістичних умінь в учнів 3-4 класів.

Пізнавальні методи використовуємо на першому (пізнавально-аналітичному) етапі роботи, метою якого є сприймання й осмислення мовних знань у функціонально-стилістичному аспекті. *Пояснювально-ілюстративний метод* застосовуємо, коли запропонований теоретичний матеріал є складним для учнів або вимагає простого повідомлення і запам'ятовування. В основі методу – *розповідь, пояснення вчителя, робота з підручником, демонстрація засобів унаочнення* тощо. За допомогою методу можна ознайомити учнів з ознаками текстів розмовного, художнього, наукового та ділового (окремі зразки) стилів.

Найбільш ефективним на першому етапі роботи є *частково проблемний (або метод евристичної бесіди)*. Він використовується з метою ознайомлення школярів із особливостями вживання мовних одиниць з огляду на мету і сферу висловлювання, усвідомлення їх функціонально-стилістичної ролі; а також під час удосконалення, редагування запропонованих і складених учнями текстів різних типів і стилів. Суть методу полягає в організації пошукової діяльності на уроці, коли висувається пізнавальна задача дослідницького характеру, і школярі під керівництвом учителя (шляхом *спостереження за мовним матеріалом та відповіді на серію взаємопов'язаних запитань*) "відкривають" для себе нові знання.

У процесі застосування методу рекомендуємо вчителям дотримуватися таких вимог: 1) під час визначення об'єкта спостереження враховувати рівень розвитку розумових здібностей і чуття мови учнів; 2) проводити спостереження лише після ознайомлення з тим лексичним або граматичним явищем, стилістичні особливості якого розглядаються; 3) під час спостереження спрямувати увагу дітей на головне, прокоментувати теоретичні основи мовного явища; 4) після завершення спостереження провести підсумкову бесіду – узагальнення здобутих знань [6, с. 94]. Слід також зауважити, що в процесі первинного ознайомлення учнів із певним стилістичним явищем спостереження доцільно поєднувати з елементарним стилістичним аналізом, порівнянням мовного матеріалу або стилістичним експериментом. Так, розкриття функціональної ролі прикметників у художньому мовленні доцільно здійснити шляхом застосування спостереження і стилістичного експерименту. Учні пропонуються прочитати художній текст і знайти в ньому прикметники:

Завітала до лісу зелена красуня-весна. Вкрила дерева молоденькими листочками. На берізках і вільхах повісила пухнасті сережки. Білими пролісками вкрила галявину. Ліс наповнила дзвінком гомоном пташок.

Потім прикметники опускаються і в процесі бесіди учні переконуються, що в художньому тексті вони є не тільки засобом конкретизації думки, а й образності, виразності мовлення.

Тренувальні, або практичні, методи займають місце провідних на другому (операційно-тренувальному) етапі роботи. Вони спрямовані на формування й удосконалення в учнів первинних стилістичних умінь, перехід їх у навички.

Головна мета *репродуктивного методу* – збагачення мовлення учнів 3-4 класів виразними у стилістичному відношенні лексико-граматичними одиницями. Цей метод полягає у відтворенні сприйнятого (на слух чи зором) мовленнєвого зразка або створенні нового мовленнєвого продукту за аналогією до поданого. У межах методу застосовуються такі *прийоми*: *переказ текстів різних типів* із дотриманням їх стильової єдності; *виконання завдань за зразком* (наприклад, утворення слів із емоційно забарвленими засобами словотвору тощо).

Оперативний метод використовуємо з метою закріплення теоретичного матеріалу, формування умінь і навичок розрізняти та доцільно вживати у мовленні мовностилістичні одиниці різних рівнів – морфеми, слова, словосполучення тощо. Цьому методу відповідають такі *прийоми*, як елементарний стилістичний аналіз, порівняння текстів різних типів і стилів та їх мовних засобів; стилістичний експеримент; стилістичне редагування, конструювання й переконструювання.

На думку методистів (Бадер В., Іконников С., Пентиліук М. [1; 2; 6] та ін.), застосування *стилістичного аналізу* сприяє розвитку чуття мови учнів, допомагає їм усвідомити задум, тему і мету, структуру висловлювання, з'ясувати особливості його мовного оформлення, мотиви вибору автором мовних засобів тощо. Як свідчать наші спостереження, на початковому етапі роботи з формування стилістичних умінь в учнів 3-4 класів доцільно застосовувати аналіз, спрямований на виявлення в тексті певних мовностилістичних одиниць, розкриття їх значень, частотності вживання, функціональної ролі, пізніше

об'єктом стилістичного аналізу можуть стати тексти різних типів і стилів. Так, з метою вироблення в учнів 3 класу вміння відчувати смислові, емоційно-експресивні відтінки синонімів; усвідомлення їх ролі в мовленні вчитель може використати таке завдання:

– Прочитай текст. Визнач, який це текст – опис чи розповідь. Про що в ньому розповідається?

Тетянка розгорнула зелену травичку – і побачила безліч дрібних комашок. На землі метушилися крихітні мурашки. На стеблинці повзали маленькі сонечка, мікроскопічні жучки. А навколо стрибають непосидючі коники-стрибунці!

– Знайди в тексті слова, які вказують на розміри комах. Скажи, до якої частини мови вони належать. Чи є вони синонімами?

– Поясни значення слів та спробуй розташувати їх в порядку зростання ознаки (від найменшого до найбільшого розміру). Зроби висновок, з якою метою вживаються синоніми в художньому тексті.

Порівняння (протиставлення, зіставлення) мовних і мовленнєвих одиниць застосовується як на етапах первинного ознайомлення з ознаками текстів різних типів і стилів, розкриття й усвідомлення функціонально-стилістичної ролі окремих мовних одиниць та категорій, так і вироблення в учнів умінь використовувати здобуті знання на практиці. Необхідною умовою ефективного застосування цього методичного прийому є використання текстів на одну тему, але різних за метою та сферою вживання, з чітко вираженими стилістичними ознаками. Крім того, слід враховувати, що під час *зіставлення* об'єктів визначається суттєва подібність і несуттєві відмінності, а під час *протиставлення* – суттєві відмінності [8, с. 22]. Наприклад, з метою ознайомлення учнів 4 класу з особливостями функціонування числівників у науковому і художньому мовленні доцільно запропонувати їм порівняти такі тексти:

– Прочитай обидва тексти. Про що в них розповідається? Визнач, який із них науковий, а який – художній. Чому ти так думаєш?

1. Мак – однорічна рослина 20-50 сантиметрів заввишки. Листки роздільні. Квітки яскраво-червоні, великі – 3-5 сантиметрів у діаметрі. Цвіте у травні-липні. Росте на полях, схилах, уздовж доріг по всій території України, найчастіше в західних лісостепових і степових районах, у Криму. В Україні налічують 11 видів маку.

2. Мак – чудова квіточка! У нього зеленаве високе стебельце, як соломинка. А пелюсточки, мов маленькі язички полум'я, ніжні, оксамитові, так і палахкотять на сонечку. Доторкнешся до них – і злетять вони метеликами на землю. Дуже ніжна ця квіточка! Та і цвіте недовго – день-два.

– Розкажи, що ти дізнався про розміри квітки, кількість її видів з наукового тексту? За допомогою якої частини мови? Поміркуй, з якою метою вживаються числівники в науковому мовленні.

– Чи є числівники в художньому тексті? У якому значенні використовується числівник у поєднанні з іменником (*день-два*) у ньому?

– Скажи, у якому тексті вжито більше числівників. Чому? Який висновок можна зробити про вживання числівників у науковому і художньому мовленні?

Застосування *стилістичного експерименту*, продуктивність якого відзначали ще Л. Булаховський, О. Пешковський, Л. Щерба, надає навчальній діяльності науково-дослідницького характеру. Цей методичний прийом полягає в порівнянні синонімічних засобів за їх емоційним забарвленням, стилістичною вмотивованістю, у виборі й обґрунтуванні найдоцільнішого варіанту для певного контексту. Мета його застосування – розкриття відмінностей у відтінках слів і словосполучень, засвоєння елементарних стилістичних норм, розвиток чуття мови учнів. Наприклад, засвоєнню закономірностей функціонування слів із емоційно забарвленими суфіксами в текстах різних стилів, більш осмисленому їх вживанню у власному мовленні сприятимуть такі вправи на стилістичний експеримент:

Порівняй значення слів, запропонованих у дужках. Добери і встав найбільш влучне з них у речення. Свою думку обґрунтуй.

1. У вовка ... (хвіст, хвостиче, хвостик). 2. У білочки ... (вуха, вушка, вушища). 3. У їжачка ... (очі, оченятка, очиська).

2. Прочитай текст. Визнач його мету. Який це опис – художній чи науковий? Спиши, обираючи з дужок слова, які відповідають меті наукового мовлення.

Лисиця – хижа (тварина, тваринка). Вона має довгий (хвіст, хвостик) і (руде, рудесеньке) хутро. Голова та тулуб у (лисиці, лисички) продовгуваті. Лапи (короткі, коротенькі), міцні. Живиться вона м'ясом, плодами, різними травами.

3. Порівняй речення. У яких реченнях є невідповідність між іменниками та прикметниками, що їх характеризують? Який варіант слід використати? Чому? З обраних тобою речень склади художній текст.

1. Над землею пливли біленькі пухнасті хмари. – Над землею пливли біленькі пухнасті хмаринки.

2. Повівав легенький весняний вітрище. – Повівав легенький весняний вітерець. 3. Дець поблизу невгамовно виводив чарівну пісеньку маленький соловейко. – Дець поблизу невгамовно виводив чарівну пісеньку маленький соловей. 4. Був чудовий квітневий день. – Був чудовий квітневий деньок. 5. Світило ласкаве сонце. – Світило ласкаве сонечко.

Важливе місце на другому етапі роботи з формування стилістичних умінь учнів займають *стилістичне редагування, конструювання й переконструювання (трансформація) мовних і мовленнєвих одиниць* (за зразком або без нього).

Редагування, удосконалення окремих речень і текстів сприяють оволодінню елементарними стилістичними нормами, виробленню в учнів умінь помічати та виправляти стилістичні помилки у власному і чужому мовленні, доцільно використовувати мовні засоби різних рівнів з огляду на мету і сферу висловлювання. Матеріалом для редагування можуть послужити як спеціально деформовані тексти, так і

власні висловлювання учнів, творчі роботи однокласників. Нижче наводимо приклади завдань на редагування різних видів:

а) на усунення повторень, зайвих або неточних фактів, двозначності думки:

Прочитай текст. Визнач його тип. Який недолік ти помітив у ньому?

Дятла часто називають невтомним трударем. Адже дятел працює з ранку до ночі. У лісі ми часто чуємо стукіт дятла. Своім широким міцним дзьобом дятел видобує з-під кори дерев личинки шкідливих комах. Тому й називають дятла маленьким санітаром лісу. Недаремно ж у дятла на голові немов намальована невеличка червона шапочка;

б) на знаходження й усунення мовних одиниць, які не відповідають меті й сфері мовлення, або заміну їх іншими синонімічними:

Прочитай математичну задачу, яку склав Незнайко. Поміркуй, чому Всезнайко, порадив виправити її.

Допоможи Незнайкові відредагувати задачу.

У кошику було 7 яблук. Одне взяли, почистили і з'їли. Яке ж смачненьке було те яблучко! Скільки яблук залишилося в кошику?

Прийом стилістичного конструювання спрямований на розвиток творчих здібностей, образного мислення учнів, формування умінь користуватися стилістично забарвленими засобами мови. Зокрема, осмисленому використанню в мовленні стилістично маркованих речень сприятимуть завдання такого типу:

– Розглянь малюнки гілочок сосни та ялини. Прочитай речення.

Хвойне дерево з довгими голками й округлими шишками невеликого розміру.

– Поміркуй, у якому тексті (розмовному, науковому чи художньому) ти використав би таке речення. Скажи, сосна чи ялина описується в ньому.

– Склади за поданим зразком речення, у якому б описувалась ялина.

Застосування *переконструювання* мовних і мовленнєвих одиниць (одного стилю в інший, нейтральних в емоційно забарвлені тощо) сприяє формуванню в школярів умінь і навичок свідомого добору та вживання мовностилістичних засобів різних рівнів у власній мовленнєвій діяльності. Так, з метою усвідомлення учнями 3 класу функціонально-стилістичного призначення неозначеної форми дієслова можна використати завдання на переконструювання художніх розповідей і описів на тексти ділового стилю (поради, правила, інструкції тощо):

– Прочитай текст. Визнач його тип (опис, розповідь чи міркування).

Мій ранок

Щодня я встаю о сьомій годині. Обов'язково провітрюю кімнату. Роблю ранкову зарядку. Потім вмиваюся та чищу зуби, причісуюся та снідаю. Виходжу з дому до школи о восьмій годині.

– Знайди в тексті дієслова. Скажи, якої особи стосується дія, описана ними.

– Поміркуй, яку форму дієслова необхідно використати, щоб текст відповідав назві "Поради лікаря Айболита" і стосувався кожного учня.

– Побудуй розповідь на поради лікаря для учнів першого класу твоєї школи. За потреби вживай слова: корисно, необхідно, треба, слід.

На третьому (продуктивно-творчому) етапі роботи, метою якого є формування й удосконалення в учнів вторинних стилістичних умінь, провідна роль має бути відведена **комуникативному (або продуктивно-творчому) методу**. Його дидактична мета – застосування здобутих знань, первинних стилістичних умінь і навичок у власній мовленнєвій діяльності. Головною передумовою успішної реалізації методу є залучення дітей до таких видів діяльності, які б викликали в учнів нові враження, позитивні емоції та почуття, стимулювали бажання висловлюватися, сприяли формуванню цілеспрямованого мовлення. У межах комуникативного методу широко застосовуються слово вчителя, бесіда, ігрові прийоми, словесне малювання, проблемні мовленнєві ситуації тощо. Нижче наводимо приклади завдань на продукування висловлювань різних типів і стилів:

1. Незабаром День Перемоги. Іванку треба скласти запрошення для дідуся (бабусі) на святковий концерт, що відбудеться у нашій школі. Допоможіть йому.

2. Уяви, що дитячий журнал "Пізнайко" оголосив конкурс на крашу опис-загадку рослини (квітки, дерева). Побудуй його так, щоб навіть малята з дитячого садка змогли відгадати, що ти описуєш.

3. Трьокласники з гуртка юних натуралістів працюють над виготовленням стенда "Тварини Чернігівщини". Допоможи їм, склади науковий опис лисиці або вовка (на вибір).

4. У Незнайка загубилося цуценя. Він вирішив написати та розвісити на своїй вулиці оголошення. Але, як описати тваринку, щоб її впізнали, не знає. Допоможи йому, склади опис цуценяти, за яким Незнайко зміг би повернути свого маленького друга (використовується малюнок із зображенням цуценяти).

На етапах контролю й перевірки рівнів сформованості знань, умінь і навичок з мови і мовлення використовуємо **контрольно-перевірні методи**. Для контролю й перевірки елементарних знань зі стилістики, рівня сформованості в учнів первинних умінь і навичок застосовуємо контрольньо-оперативний метод (опитування, контрольні письмові завдання), з метою перевірки вторинних стилістичних умінь, тобто умінь будувати власні висловлювання різних типів і стилів, – контрольньо-комуникативний метод (різні види творчих завдань).

Слід зауважити, що в процесі роботи з формування стилістичних умінь в учнів 3-4 класів розглянуті методи і прийоми поєднуються. Так, спостереження за мовним матеріалом нерідко розпочинається з проблемного завдання, проводиться перед стилістичним аналізом тексту. Евристична бесіда може містити запитання і завдання як репродуктивного, так і проблемного характеру. Комуникативний метод пов'язаний

практично з усіма методами, адже продукування висловлювань здійснюється на різних етапах стилістичної роботи.

Здобуті результати експериментальної перевірки наших підходів підтверджують ефективність дібраних методів і прийомів формування стилістичних умінь у молодших школярів. Їх цілеспрямоване застосування на уроках мови й розвитку мовлення сприяє глибшому усвідомленню учнями функціонально-стилістичного призначення та особливостей уживання мовностилістичних засобів у текстах різних типів і стилів, доцільному їх добору з огляду на адресата, мету й сферу використання у власній мовленнєвій діяльності.

Використані джерела

1. Бадер В. І. Взаємозв'язок у розвитку усного і писемного мовлення молодших школярів : дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.02 / Бадер Валентина Іванівна. – К., 2004. – 387 с.
2. Иконников С. Н. Стилистическая работа в процессе изучения русского языка / С. Н. Иконников. – М. : Педагогика, 1977. – 151 с.
3. Методика викладання української мови в середній школі : [навч. посіб.] / за ред. І. С. Олійника. – 2-ге вид., переробл. і доп. – К. : Вища шк., 1989. – 439 с.
4. Методика навчання української мови в початковій школі : навч. посіб. / за наук. ред. М. С. Вашуленка. – К. : Літера ЛТД, 2011. – 364 с.
5. Методика навчання української мови в середніх освітніх закладах : підруч. для студ. філол. фак. ун-тів / [М. І. Пентиліук, С. О. Караман, О. В. Караман та ін.] ; за ред. проф. М. І. Пентиліук. – К. : Ленвіт, 2005. – 400 с.
6. Пентиліук М. І. Робота з стилістики в 4-6 класах : посібник для вчителів / М. І. Пентиліук. – К. : Рад. школа, 1984. – 136 с.
7. Пентиліук М. І. Теоретичні основи навчання стилістики в середній школі : дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.02. / Пентиліук Марія Іванівна. – К., 1996. – 56 с.
8. Савченко О. Я. Порівняння у навчанні учнів початкових класів : [посіб.] / О. Я. Савченко. – К. : Рад. школа, 1977. – 152 с.
9. Сугейко Л. Г. Наступність і перспективність формування стилістичних умінь в учнів початкових та 5 класів загальноосвітньої школи : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.02 / Сугейко Любов Григорівна. – Херсон, 2001. – 225 с.
10. Успенский М. Б. Совершенствование методов и приемов обучения русскому языку в национальной школе / М. Б. Успенский. – М., 1979. – 128 с.
11. Хорошковська О. Методика навчання української мови у початкових класах / Ольга Хорошковська. – К. : Промінь, 2006. – 256 с.
12. Чижова Т. И. Основы методики обучения стилистике в средней школе : учеб. пособ. / Т. И. Чижова. – М. : Просвещение, 1987. – 176 с.

Yanko N.

THE METHODS AND TECHNIQUES OF STYLISTIC SKILLS FORMATION IN THE JUNIOR PUPILS (3-4 GRADES)

The article deals with the actual problem of contemporary Linguodidactics – the stylistic skills formation as an important part of junior schoolchildren speech culture. The effective methods and techniques of teaching stylistics at the lessons of the Ukrainian language are suggested.

Key words: *speech culture, stylistic skills, methods and techniques of teaching, junior schoolchildren.*

Стаття надійшла до редакції 03.06.13